

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 29. junija 2021

Odповedi letov: pravice letalskih potnikov v EU so bile med pandemijo postavljene na stranski tir

Glede na navedbe v poročilu, ki ga je objavilo Evropsko računsko sodišče (Sodišče), varstvo pravic letalskih potnikov v EU med pandemijo COVID-19 ni bilo zagotovljeno. Vračilo denarja potnikom v primeru odповedi letov je za letalske prevoznike v skladu z zakonodajo obvezno. Kljub temu je mnogo letalskih prevoznikov namesto tega potnikom vsililo vavčerje, kar je nezakonito. Revizorji EU poudarjajo tudi, da so letalski prevozniki in organizatorji aranžmajev prejeli več milijard EUR državne pomoči, in sicer brez pogoja, da se potnikom povrnejo stroški.

Pandemija COVID-19 je močno prizadela zračni prevoz v EU. Zaradi omejitve potovanj – ki so jih države članice pogosto uvajale neusklajeno – je bilo zaprtih 7 000 letalskih rut v evropskem letališkem omrežju, odповedi letov pa so med marcem 2020 in marcem 2021 vplivale na desetine milijonov potnikov v EU. V takih primerih imajo letalski potniki v skladu s pravom EU pravico do povračila stroškov za vozovnico za odповedani let ali do nadomestnega leta. Hkrati je zaradi nepričakovane prekinitve letov prišlo do nenadnih in resnih težav letalskih prevoznikov in organizatorjev aranžmajev z likvidnostjo. Mnogo držav članic je hitro posredovalo in odobrilo doslej najvišje ravni državne pomoči, da bi letalskim prevoznikom omogočilo nadaljnje delovanje in jih rešilo pred morebitnim stečajem.

„Pandemija je imela med drugim tudi negativen učinek na pravice letalskih potnikov v EU,“ je povedala Annemie Turtelboom, članica Sodišča, pristojna za poročilo. „Medtem ko so bila prizadevanja za podpiranje letalskih prevoznikov in organizatorjev aranžmajev številna, je bilo veliko premalo storjenega za varstvo pravic milijonov ljudi v EU.“

Revizorji so ugotovili, da je v prvih mesecih krize mnogo potnikov izgubilo denar, do katerega so bili upravičeni. V nekaterih primerih se je to zgodilo celo v dogovoru z državami članicami: 15 držav članic, vključno s Francijo, Nizozemsko in Belgijo, je namreč sprejelo izredne ukrepe, v skladu s katerimi so letalske prevoznike in organizatorje aranžmajev oprostile običajne obveznosti vračanja stroškov potnikom. Mnogo potnikov je moralo v nasprotju s pravom EU sprejeti vavčerje, ki pa niso bili vedno zavarovani za primer insolventnosti letalskega prevoznika, zaradi česar je prihajalo do zamud pri morebitnem povračilu. Sredi leta 2020 so letalski prevozniki začeli vračati stroške potnikom. Vendar so letalski prevozniki v večini primerov za povračilo stroškov potrebovali bistveno več kot sedem dni (za potnike, ki so kupili samo letalsko vozovnico) ali 14 dni (za potnike z aranžmajem z letalsko vozovnico in nastanitvijo). Še več težav so imeli potniki, ki

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celotno poročilo je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

svojih vozovnic niso kupili neposredno pri letalskih prevoznikih. Posredniki (npr. turistične agencije) in letalski prevozniki so jih pogosto izmenično zavračali in nekateri so dobili delno povračilo stroškov ali pa so ga dobili zelo pozno, drugi pa sploh niso prejeli povračila.

Evropska komisija pa je v tem času odobrila javne ukrepe za podpiranje letalskih prevoznikov in organizatorjev aranžmajev, ki jih je po celi EU kriza zaradi COVID-19 močno prizadela. To je storila rekordno hitro: 54 sklepov o državni pomoči je bilo v povprečju sprejetih v 13 dneh od priglasitve, od tega 23 v enem tednu. Države članice so med marcem 2020 in aprilom 2021 skupaj zagotovile skoraj 35 milijard EUR javnih sredstev. Air France in KLM sta skupaj prejela več kot 11 milijard EUR, Lufthansa več kot 6 milijard EUR, TUI, TAP in SAS pa po več kot 1 milijardo – če jih naštejemo le nekaj. Vendar države članice odobritve pomoči letalskim prevoznikom niso izrecno pogojevale s povračilom stroškov potnikom, čeprav je Komisija v okviru svojih omejenih pristojnosti na tem področju jasno povedala, da to lahko storijo. Države članice so povračilo stroškov letalskim potnikom prepustile izključno letalskim prevoznikom, ki so pri uporabi državne pomoči upoštevali svoje prioritete. Revizorji so ugotovili, da so se letalski potniki po EU zato zelo različno obravnavali.

Na podlagi svojih zaključkov so revizorji EU pripravili specifična priporočila za Evropsko komisijo za boljše varstvo pravic letalskih potnikov.

Splošne informacije

Varstvo pravic potnikov je politika EU, ki neposredno vpliva na državljane in je zato zelo prepoznavna v vseh državah članicah. Pravice potnikov so opredeljene na ravni EU, uporabljajo se za prevoznike, izvršujejo pa jih nacionalni organi. V Uredbi (ES) št. 261/2004 so določena pravila EU o odškodnini in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov. Z direktivo EU je zagotovljeno podobno varstvo za osebe, ki rezervirajo aranžma – npr. rezervacija leta in hotela skupaj.

Sodišče je leta 2018 že objavilo [poročilo o pravicah potnikov](#), v katerega so zajeti vsi načini prevoza. V njem je bilo poudarjeno, da so bile v sistemu pravic potnikov v EU že pred pandemijo COVID-19 pomanjkljivosti.

Posebno poročilo št. 15/2021 – Pravice letalskih potnikov med pandemijo COVID-19: varstvo ključnih pravic kljub prizadevanjem Komisije ni bilo zagotovljeno – je na voljo na spletni strani Sodišča (eca.europa.eu) v 23 jezikih EU.

Sodišče svoja posebna poročila predstavlja Evropskemu parlamentu in Svetu EU ter drugim zainteresiranim stranem, kot so nacionalni parlamenti, deležniki v gospodarstvu in predstavniki civilne družbe. Velika večina priporočil, ki jih Sodišče izreče v svojih poročilih, se izvede.

Kontaktne naslovi za medije

Tiskovni urad Sodišča: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547